

Τα όνειρα και οι αιρετικοί (Πρωτοπρ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Επίκ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 9, 2018

Διαβάζοντας σέ διάφορα αίρετικά έντυπα τόν τρόπο, δυστυχώς, πού κάποιοι συνάνθρωποί μας έγκατέλειψαν τήν Έκκλησία του Χριστού για νά ένταχθοῦν σέ μία αίρετική κίνηση, πολλές φορές διαπιστώνουμε, έκτός από τήν άπουσία γνώσης τής Ορθόδοξης πίστης, νά γίνεται λόγος καί για ένα άλλο φαινόμενο. Για τά **όνειρα**.

Στά πλαίσια τής διαδικασίας ένταξης τους στόν αίρετικό χῶρο, συχνά κάνουν λόγο για μία ξεχωριστή έμπειρία πού είχα, ὅπως τή φανέρωση του Χριστού στό όνειρό τους, τήν περιγραφή είδυλλιακῶν πνευματικῶν καταστάσεων καί άλλοτε τήν άποκάλυψη γεγονότων, πού προκαλοῦν φόβο καί άγωνία σέ όνειρα πού είδαν στόν ύπνο τους. Τά όνειρα αυτά ὅλοι τους τά θεώρησαν ὡς έμπειρική άπόδειξη τής θείας παρουσίας, ὡς έπιβράβευση καί ένίσχυση στό νέο τρόπο ζωής τους, στόν αίρετικό δηλαδή χῶρο, σέ συνδυασμό μέ τή μόνιμη ψευδαίσθηση, ὅτι εκεί γνώρισαν τόν Χριστό άληθινά.

Δέν θά σταθοῦμε στήν έπιστημονική έρμηνεία τῶν ονείρων. Θά σταθοῦμε σ' ένα άλλο βασικό καί θεμελιώδη παράγοντα. Στό ὅτι στίς αίρετικές κινήσεις δέν υπάρχει ἡ δυνατότητα, πού νά μπορεί κάποιος νά διακρίνει τίς νόθες έμπειρίες από τίς γνήσιες καί τοῦτο γιατί ἡ αίρεση δέν έχει ὑγιή πνευματικά κριτήρια.

Άκατήχητοι, δυστυχώς, προηγουμένως, άγευστοι πείρας καί άγῶνα πνευματικῆς ζωής, χωρίς έμπειρο πνευματικό ὁδηγό, οί πρώην Ορθόδοξοι δέν μποροῦν νά συνειδητοποιήσουν, ὅτι αυτό τό ὁποῖο περιγράφουν ὡς μοναδική έμπειρία, τήν ὁποία ὁ Κύριος, ὑποτίθεται τούς έδειξε διά μέσου τῶν ονείρων, εἶναι κάτι **τόπνευματικά επικίνδυνο**.

Ποῦ ἔγκειται αυτός ὁ κίνδυνος; Στό ὅτι σύμφωνα μέ τήν Άγία Γραφή (Β' Κορ. 11, 14) καί σύμφωνα μέ τήν έμπειρία καί τήν πείρα τῶν άγίων Νηπτικῶν Πατέρων τής Έκκλησίας μας τῶν διαχρονικῶς αναντικατάστατων άπλανῶν ὁδηγῶν μας, **τά όνειρα εἶναι χῶρος δράσης μεταμφιεζόμενης δαιμονικῆς παρουσίας**.

Τό νά μή πλανηθεῖ δηλαδή ὁ άνθρωπος μέσω τῶν ονείρων, τό έπισημαίνει ἡ Άγία Γραφή ἤδη από τήν Παλαιά Διαθήκη. Διαβάζουμε στή Σοφία Σειράχ: «*Τά όνειρα δίνουν φτερά στους άνόητους. (...) Από τό άκάθαρτο τί μπορεί νά καθαριστεῖ; Καί*

ἀπό τό ψέμα νά ἀληθέψει; (...) Πολλούς τά ὄνειρα τούς παραπλάνησαν κι ὅσοι ἐλπίσανε σ' αὐτά διαψεύσθηκαν» (Σοφ. Σειράχ 34, 1-7).

Γι' αὐτό τό λόγο οἱ ἱεροί Πατέρες, γνωρίζοντας τόν **κίνδυνο τῆς πλάνης**, ὄχι μόνο συνιστοῦν νά μή δίνουμε προσοχή στά ὄνειρα, ἀλλά θεωροῦν καί ὡς ἄξιο ἐπαίνου τόν Χριστιανό πού θά ἀρνηθεῖ νά ἀποδεχθεῖ τυχόν ὄνειρο μέ θεϊκή προέλευση. Ἡ ἄρνησή του νά τό ἐμπιστευθεῖ, δείχνει ἄνθρωπο πνευματικά ὄριμο πού εἶχε τήν προσοχή νά μή πλανηθεῖ.

Τήν ἀγιοπατερική Ὁρθόδοξη διδασκαλία τήν συνοψίζει ἄριστα, ἐπικαλούμενος μάλιστα τήν ἐμπειρία τῶν πνευματικῶς πεπειραμένων (ὡς παρά τῶν ἐν πείρᾳ γεγονότων ἠκούσαμεν) ὁ **ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς**. Αναφέρει στό 38ο κεφάλαιο τῶν Ἑκατό Γνωστικῶν Κεφαλαίων του: «**Ὅμως δύναται νά θεωρηθῆ μεγάλη ἀρετή τό νά μή δίδῃ σημασία κανείς στά ὄνειρα. Διότι τά ὄνειρα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, τοῦλάχιστον τά περισσότερα, ἀπό εἴδωλα τῶν λογισμῶν πού περιφέρονται ἐδῶ κι ἐκεῖ ἢ ὅπως εἶπα, φαντασίες, διά τῶν ὁποίων ἐμπαίζουν τούς ἀνθρώπους οἱ δαίμονες. Ἐπομένως ἐάν δέν ἀποδεχθῶμεν κάποτε κάποιο ὄραμα πού θά σταλῆ σ' ἐμᾶς ἀπό τήν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, δέν θά ὀργισθῆ ἐναντίον μας, διότι τό ἀρνηθήκαμε, ὁ πολυπόθητος Κύριος Ἰησοῦς. Διότι γνωρίζει ὅτι αὐτό τό κάμνομεν ἀπό φόβον μήπως μᾶς ἀπατήσουν οἱ δαίμονες**» (Μετάφραση π. Θεοκλήτου Διονυσιάτου, ἔκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη).

Ὅλα τά ὄνειρα ἔχουν πειρασμική προέλευση; Ἡ Ἁγία Γραφή καί οἱ Πατέρες ἀπαντοῦν ὄχι. Ὑπάρχουν καί ὄνειρα πού προέρχονται ἀπό τόν Θεό. Τέτοια ὄνειρα π.χ. εἶναι τό ὄνειρο τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος (Ματθ. 1, 20), τό ὄνειρο τῶν Μάγων (Ματθ. 2, 12) καί τό ὄνειρο τῆς γυναίκα τοῦ Πιλάτου (Ματθ. 27, 19). Αὐτές τίς περιπτώσεις ἐπικαλοῦνται διάφοροι αἰρετικοί στίς συζητήσεις μαζί τους γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνουν στά ὄνειρα, θεωρώντας ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ὅλα ἔχουν θεϊκή προέλευση.

Γιά τά ὄνειρα πού ἔχουν θεϊκή προέλευση κάνουν λόγο καί οἱ ἅγιοι Πατέρες, οἱ ὁποῖοι ταυτοχρόνως περιγράφουν καί μερικά βασικά γνωρίσματά τους, πού στά πλαίσια τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα ἀποτελοῦν καί **κριτήρια ἀξιολόγησης καί προέλευσῆς τους** (βλ. π.χ. Ἁγ. Διαδόχου Φωτικῆς, Κεφ. 36-37). Μποροῦν, δηλαδή, ἔτσι ὀρθῶς νά ἀξιολογήσουν ἂν εἶναι γνήσια ἢ νόθα αὐτή ἡ ἐμπειρία καί κατ' ἐπέκταση ἡ προέλευση αὐτῶν τῶν ὀνείρων.

Αὐτός ὅμως ὁ πνευματικός πλοῦτος, τά πνευματικά κριτήρια τῆς Νηπτικῆς ἀγιοπατερικῆς παραδόσεως, εἶναι ἀνύπαρκτος στό χῶρο τῆς αἵρεσης. Αὐτό ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ζοῦν μιά πλάνη σέ σχέση μέ τά ὄνειρα, ἀλλά καί νά προσπαθοῦν νά τήν ἐπιβεβαιώσουν ἐπικαλούμενοι τήν Ἁγία Γραφή!

Καί στήν ἔνσταση, **πῶς μπορεῖ κάποιο ὄνειρο νά ἔχει δαιμονική προέλευση, ὅταν ὠρισμένες φορές ἐπιβεβαιώνεται**, μᾶς ἀπαντᾷ μέ τήν χαρακτηριστική του ἀκρίβεια ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Κατά τόν ἱερό Πατέρα, οἱ δαίμονες προλέγουν ἄλλοτε βλέποντες αὐτά πού γίνονται ἀπό μακριά καί ἄλλοτε στοχαζόμενοι. Γι' αὐτό πολλές φορές λένε ψέματα ἐνῶ κάποιες φορές μέ τόν τρόπο αὐτό ἀληθεύουν. Καί ὡς ἐκ τούτου **ποτέ δέν θά πρέπει νά τούς δίνουμε σημασία** (Ἐκδοσις Ἀκριβής, 2, 4). Ἄν τυχόν ὁ ἄνθρωπος δείξει ἐμπιστοσύνη ἐπειδή συνέβη κάτι τό ὁποῖο ἐπαληθεύτηκε, ἀπλῶς, ὁ ἀντίδικος ἔχει καταφέρει νά ἀποσπάσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀνθρώπου καί ὡς ἐκ τούτου νά εἶναι πιά εὐκόλα χειραγωγήσιμος στήν πλάνη.

Νά λοιπόν, γιατί ποτέ οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί σύμφωνα μέ τήν παρακαταθήκη τῶν ἁγίων Πατέρων, οὔτε πιστεύουν οὔτε ἐμπιστεύονται τά ὄνειρα. Προέχει ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία καί ὄχι ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀθεράπευτου ἀπό τά πάθη ἀνθρώπου στήν μεταπτωτική λειτουργία τῆς φαντασίας.

(Περιοδικό «διάλογος», τεύχος 89)

(Πηγή ἡλ. κειμένου: impantokratoros.gr)